

ΜΑΡΙΚΑ Ν. ΑΝΔΡΙΓΙΑΝΝΗ

('Απέθανεν ἐν Ἀθήναις τὴν 14ην Ιανουαρίου 1896)

ΠΕΙΛΑΝ περιφρόνησιν αἰσθάνομαι πρὸς τὴν ζωὴν, λέγει ὁ Γκαῖτε, εἰς ἓντα πάπια τὰ θαυμάσια ἔκεΐνα λυρικά του ποιήματα, ὅταν βλέπω τὴν νεότητα ἀποθνήσκουσαν.

"Ω ἀληθῶς ποια περιφρόνησις διὰ τὴν ζωὴν! Πῶς ἡσθάνθην ὅλην τὴν δύναμιν τοῦ ἀποθύεγματος, τοῦ μεγίστου ἀνδρός, μέσα εἰς τὴν καρδιὰν μου, βαθέως, μίαν παγερὰν ἥμέραν τοῦ χειμῶνος, ὅταν ἔβλεπα τὴν νεότητα μὲ τὰ πρῶτα ἄνθη τῆς ἀμυγδαλῆς νᾶ κατέρχεται εἰς τὸν τάφον.

Μοῦ ἐφαίνετο ὅτι ἐπλήσσετο αὐτὴν αὕτη ἡ φύσις, ὅτι προσεβάλετο ὁ μέγας "Ἄγνωστος τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, ὁ Κύριος τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων.

Καὶ παρηκολούθουν, ἐνθυμοῦμαι, εἰς ἀπόστασιν, τὴν θλιβερὰν ἑκείνην συνοδίαν, στυγνὸς ἀπὸ λύπην καὶ ἀγανάκτησιν καὶ ἥσθανόμην φλοιγώδεις τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐρούγουν μέχρις ὄστρων, ἀναλογιζόμενος τὸν χαίνοντα ἑκεῖ, εἰς ὀλίγων βημάτων ἀπόστασιν, σκαιὸν τάφον.

Λοιπὸν εἶνε ἀληθές, ἔλεγον;

Τὸ δνθος, τὸ πτηνόν, ὁ ἥχος, τὸ χρῶμα,—ἡ λεπτοτέρα ἐκδήλωσις τοῦ ἀσυλληπτοῦ καὶ τοῦ ὄντος ὀφειράδους, τοῦ ἐκπάγλου καὶ τοῦ ἐφημέρου — δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο, παρὰ σύμβολα τῆς ζωῆς τῆς φευγαλέας καὶ ἀνεπιστρέπτου, τῆς μαρανομένης, ἐξ ἀπίνυς, νεότητος, τῆς σιωπώσης, τῆς σβυνούσης, τῆς ἐξαφανιζούμενης;

'Η ἀμυγδαλῆ ἑκείνη τὴν ὁποίαν βλέπω μακρὰν νὰ διαγράφεται λευκὴ εἰς τὸν ὄριζοντα, φοίσδουσα εἰς τὴν πνοὴν τοῦ σφυρίζοντος ἀνέμου, καὶ ἀποχωριζούμενη τῶν ἀνθέων τῆς παρθενίας της, δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο, παρὰ μία ὥχρα εἰκὼν τῆς λευκοφορεμένης κόρης, τὴν ὁποίαν νύμφην ἀνύμφευτον συνοδεύουσι τῷρα ἑκεῖ, εἰς τὰς κλαιούσας κυπαρίσσους, καὶ τὰς δύνομένας ἵτεας; Λοιπὸν εἶνε ἀληθές, ἔλεγον;

Καὶ ὁ νοῦς μου, ἐνῷ παρηκολούθουν μακρόθεν τὴν κρηδείαν ἑκείνην, ἀνέπλαττε τὴν νεκράν, ὡραίαν πάντοτε καὶ σεμνήν, ἀναδίδουσαν ὅλον τὸ ἄρωμα τῶν δέκα ἑννέα ἑτῶν καὶ τὸν ὕμνον ἑκεῖνον τῆς ζωῆς καὶ τῆς νεότητος, δχι ἐξηπισμένον, ἄλλα μεθυστικόν, δχι ἄτονον, ἄλλὰ παναρμόνιον. Καὶ ἡ φαντασία ἐθερμαίνετο καὶ ἐξηπτετο καὶ συνεπλήρου τὴν εἰκόνα καὶ ἡ ζῶσα ἑκείνη ἀγνότης δλίγον κατ' δλίγον ἐξιδανικεύετο καὶ ἐσκόρπα ἀντὶ εὐωδίας, φῶς, καὶ ἐμάγευε καὶ συνήρπαζε καὶ διελύετο ἐξαφνα,—ὤ πικρὰ πλάνη!— ὡς σκιὰ καὶ ὁ ἀνήσυχος ὀφθαλμός, μάτων τὴν ἀνεζήτει καὶ ἐκαρφώνετο πλέον ἀκίνητος καὶ θολωμένος μακράν, πέραν, μέσῳ τῶν σταυρῶν καὶ τῶν μυημάτων

Τὴν ὥραν ἑκείνην οἱ συνοδεῖται ἐπέστρεψαν. Η ἀμφιλύκη ἐταίλαντεύετο ἐλαφρὰ δπισθεν τῆς Ἀκροπόλεως καὶ παγερός νύκτιος ἀνεμος, ἀπὸ τοῦ Ὑμπττοῦ καὶ τῆς Πεντέλης ἀπέψυχε τὰ πάντα.

Ρίγος βαθὺ μὲ συνεκλόνισε.

Ἡ θέα τῶν ἐπιστρεφόντων, μὲ κενὰς τὰς χεῦρας, συνφδῶν, τῶν κυλιομένων ἀμαζῶν εἰς τὴν λευκήν, ὡς πλάξ τάφου, ὁδόν, μιοῦ κατεξέσχισε τὴν καρδίαν.

Καὶ ποῦ εἶνε λοιπὸν ἡ νύμφη;

"Ω ἡ νύμφη! δὲν ἀνίκει πλέον εἰς αὔτούς.

Εἰς τὴν χώραν τῶν νεκρῶν εἰσῆλθεν, ἀμόλυντος καὶ πάναγνος— ἀγύριστος ταξιδεύτρια! — καὶ τὴν χώραν τῶν νεκρῶν θὰ στολίσῃ διὰ τοῦ παρθενικοῦ της κάλλους.

.

'Εβάδιζα πάντοτε.

Καὶ ὅταν μετ' δλίγον εύρεθην πρὸ τοῦ νωποῦ μνήματός της,

πόσα δὲν μοῦ εἶπεν ή ἐρημία ἔκεινη, ή ἀδιατάρακτος, πῆτις τὸ κατέλιθεν.

Τὰ δένδρα, πλησσόμενα ὑπὸ τῶν δρυμοτικῶν ὥιπῶν τοῦ βορρᾶ, ἐστέναζον σπιρακτικῶς καὶ ἔκλαιον, ἐνῷ συγχρόνως ἥρχετο μακρόθεν εἰς πενθίμους κρωματούς τὸ θρηνῶδες ἄμβηα τῆς γλαυκός.

Ἐδῶ λοιπὸν κατετέθη;

Ἐδῶ θὰ κοιμηθῇ διὰ παντός, μὲ τὸ ἀγγελικὸν μειδίαμα εἰς τὰ χεῖλον, μὲ τὰ ἄνθη τῆς παρθενίας εἰς τὴν κεφαλήν, μὲ τὴν λευκὴν στολὴν τοῦ γάμου, ή ὀνειρώδης κόρον;

Καὶ θὰ παραστέσει πλησίον της πάντοτε ἡ κυπάρισσος;

Καὶ θὰ τὴν σκιάζῃ μὲ τοὺς γυρτούς της κλώνους πάντοτε ἡ ἵτεα;

Καὶ τὸ γνωμικὸν τοῦ μεγάλου πλάστου τοῦ Φάουστ, μοῦ ἐπανήρχετο πάλιν εἰς τὴν μνήμην καὶ ἡσθανόμην τὴν περιφρόνησιν ἔκεινην τοῦ μεγάλου σοφοῦ πρὸς τὴν ζωὴν, μέσα εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου.

Καὶ μετὰ γαλήνης προσέβλεπον τοὺς σταυροὺς γύρω μου καὶ ἕκουον παρηγόρως τὰς μυστηριώδεις φωνὰς τῶν δένδρων, καὶ δὲν μὲ συνετέρασσε πλέον ἡ γλαύξ, πῆτις ἔξικολούθει πάντοτε τὸ ἄμβηα τῆς.

‘Η νῦξ ἐπήρχετο βαρεῖα, ἀλλ’ ὁ νεόσκαπτος τάφος ἀπήστραπτε κάτωθεν τοῦ λευκοῦ στρωμάτος τῶν ἀνθέων του. Ὁ φυσῶν ἀνεμος ἀνετάρασσε τὰ φθινοπωρινά του ὄόδα καὶ ἀνήρπαζε τὰ χιονώδη πέταλα τῆς ἀμυγδαλῆς καὶ ἀνερρίπτε μίαν λευκοπόρφυρα ταινίαν εἰς τὴν ὅποιαν χρυσόγραπτον ἔλαμπε, μέσα εἰς τὸ σκιωδῶς πτερυγίζον σκότος, τὸ ὄνομα :

Μαρίκα Διδιγιάννη.

(Αὔγουστος 1897)

ΔΙΑΒΑΤΗΣ

Monsieur

Vous avez demandé de moi quelques pièces de vers, pour les insérer dans votre Galerie littéraire. En réponse à cette demande, j'avais cru pouvoir, sans trop vous exposer à la déparer, vous envoyer celles qui m'ont été inspirées par les malheurs de la Grèce, puisqu'elles avaient déjà trouvé auprès du public un bienveillant et favorable accueil; mais il paraît que cela ne vous suffit pas; vous en demandez d'autres; vous désirez, dites vous, des poésies fugitives. Si vous entendez par là des pièces destinées à disparaître rapi-

Σ. Δ. Π. Σ. Η τοδοῦτον συμπαθῆς συνεργασία τοῦ παρ' ἡμῖν φιλελληνικωτάτου Λογίου Γάλλου κ. Εὐγενίου Μπριόδω, κολακεύει ἡμᾶς ιδιαζόντως. Ούχι ἄπαξ ὁ εὐγενίς φίλος κ. Μπριόδω καὶ διὰ τοῦ καλάμου του ἐξεδήλωσε τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ ἀγάπην πρὸς τὴν ἡμετέραν Πατριδά, ἡς ὁ ἀτυχῆς ἀγών ἐνέπνευσε τελευταῖον καὶ εἰς τὴν ἀληγούσαν φιλελληνικήν καρδίαν τοῦ εὐπαιδεύτου Γαλάτου, τὰ διὰ εὑμενῶς κριθέντα ὑπὸ τοῦ κόρμου τῶν γραμμάτων καὶ τοῦ ἐλληνικοῦ τύπου, ἐκδοθέντα δὲ καὶ ιδιαιτέρως Γαλλιστὶ τοία ἔξαιρετα ποιή-